

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ**

**Αριθμ. Γνωμοδότησης: 238/2019
ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
Γ' ΤΜΗΜΑ
Συνεδρίαση της 26^{ης} Νοεμβρίου 2019**

Σύνθεση:

Προεδρεύων: Σπυρίδων Παπαγιαννόπουλος, Αντιπρόεδρος ΝΣΚ., κωλυομένης της Προέδρου του Τμήματος Βασιλικής Δούσκα.

Μέλη: Νίκη Μαριόλη, Ευφροσύνη Μπερνικόλα, Κυριακή Παρασκευοπούλου, Χρήστος Μητκίδης, Βασιλική Παπαθεοδώρου, Αικατερίνη Γαλάνη, Ευάγγελος Μαρίνης, Νικόλαος Μουκαζής, Νομικοί Σύμβουλοι του Κράτους.

Εισηγητής: Χαράλαμπος Τσόγκας, Πάρεδρος ΝΣΚ (γνώμη χωρίς ψήφο).

Αριθμός ερωτήματος: Το υπ'α αρ. 125371/ΓΔ3/5.8.2019 έγγραφο του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων/ Γενικής Δ/σης Ανθρωπίνου Δυναμικού/ Δ/σης Εποπτείας και Ανθρώπινου Δυναμικού ν.π.δ.δ., ν.π.ι.δ. και αποκεντρωμένων υπηρεσιών.

Περίληψη ερωτημάτων: α) Αν οι Υπηρεσίες των Γενικών Αρχείων του Κράτους (εφεξής: Γ.Α.Κ.) που λειτουργούν στην περιφέρεια, όπως αυτές περιγράφονται στον ν. 4610/2019, αποτελούν περιφερειακές υπηρεσίες κατά την έννοια των διατάξεων του ν. 4610/2019 και, συνακόλουθα, αν οι προϊστάμενοι αυτών δύνανται να ορίζονται ως δευτερεύοντες διατάκτες των πιστώσεων του προϋπολογισμού των Γ.Α.Κ. και β) Αν συνεχίζει να ισχύει η υπ' αρ. Φ12/σχ.351/1465/03.05.2017 απόφαση του Υπουργού Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, με την οποία ορίστηκαν ο κύριος και οι δευτερεύοντες διατάκτες του ΥΠΑΙΘ για τα Γ.Α.Κ.

Στα πιο πάνω ερωτήματα, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Τμήμα Γ') γνωμοδότησε ως εξής:

Ιστορικό

1. Τα ανωτέρω δύο ερωτήματα υποβλήθηκαν μετά τη θέσπιση του ν.4610/2019, στον οποίο περιλήφθηκαν διατάξεις (Κεφάλαιο ΣΤ' – άρθρα 160-201) που αποτέλεσαν το νέο θεσμικό πλαίσιο λειτουργίας των Γ.Α.Κ. Με τον ίδιο νόμο καταργήθηκε ο προϊσχύων ν.1946/1991 στο σύνολό του. Κατόπιν τούτου, η ερωτώσα υπηρεσία προβληματίζεται αν εξακολουθεί να ισχύει η οργανωτική δομή των Γ.Α.Κ. που διακρίνει σε Κεντρική Υπηρεσία που λειτουργεί στο ΥΠΑΙΘ αφενός και σε Περιφερειακές Υπηρεσίες των ΓΑΚ αφετέρου, σε καταφατική δε περίπτωση αν, βάσει της προαναφερόμενης διάκρισης, εξακολουθούν να έχουν αρμοδιότητες κύριου διατάκτη ο Διευθυντής των Γ.Α.Κ. στην Κ.Υ. και δευτερευόντων διατακτών οι προϊστάμενοι των περιφερειακών υπηρεσιών ή, αντίθετα αν - ενόψει της νέας οργανωτικής δομής - έχει παύσει να ισχύει η υπουργική απόφαση η οποία όρισε τον κύριο και τους δευτερεύοντες διατάκτες. Πλέον των ανωτέρω, θα πρέπει να ληφθεί υπόψη και η διάταξη του άρθρου 112 του ν.4622/2019, με την οποία τροποποιήθηκε η αρχική διάταξη του άρθρου 65 του ν. 4270/2014 κατά το μέρος που αφορά τον κύριο διατάκτη.
2. Η άποψη της ερωτώσας υπηρεσίας, όπως αυτή αποτυπώνεται στο έγγραφο ερώτημά της (υπό τον τίτλο Β. Ιστορικό, σελ. 5), είναι ότι η αρμοδιότητα του κύριου διατάκτη των πιστώσεων του Προϋπολογισμού των Γ.Α.Κ., μπορεί να ασκείται σήμερα από την ορισθείσα Αναπληρώτρια Προϊσταμένη της Κ.Υ. των Γ.Α.Κ., σύμφωνα με την υπ' αρ. Φ12/σχ.351/1465/03.05.2017 (Β'1619) απόφαση του Υπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων, περαιτέρω δε, ότι οι Υπηρεσίες των Γ.Α.Κ. που λειτουργούν στην Περιφέρεια, συνεχίζουν να θεωρούνται ως Περιφερειακές Υπηρεσίες και μετά την εφαρμογή των διατάξεων του ν.4610/2019, οι δε Προϊστάμενοι τους συνεχίζουν να είναι δευτερεύοντες διατάκτες, δυνάμει της ίδιας ως άνω απόφασης του Υπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων.

Νομοθετικό πλαίσιο

3. Με τις διατάξεις του Κεφαλαίου Β' του αρχικού νομοθετήματος για τα Γ.Α.Κ. ν.1946/1991 «Γενικά Αρχεία του Κράτους (Γ.Α.Κ.) και άλλες διατάξεις» (Α' 69),

τα άρθρα 1-45 του οποίου σύμφωνα με το άρθρο 201 του ν. 4610/2019 (Α'70) καταργήθηκαν από την έναρξη ισχύος (7.5.2019) του τελευταίου αυτού νόμου, οριζόταν ότι τα Γ.Α.Κ. αποτελούν αυτοτελή δημόσια υπηρεσία, που υπάγεται απευθείας στον Υπουργό Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων (παράγραφος 2 του άρθρου 8). Επιπλέον οριζόταν ρητά ότι τα Γ.Α.Κ. συγκροτούνταν από την Κεντρική Υπηρεσία, την Ειδική Υπηρεσία Αρχείων Πρωθυπουργού, Υπουργών, Υφυπουργών και Γενικής Γραμματείας της Κυβέρνησης, η οποία υπάγονταν στην Κεντρική Υπηρεσία και τις περιφερειακές υπηρεσίες (παράγραφος 3 του άρθρου 8). Υπό την ισχύ του νόμου αυτού, η Κεντρική Υπηρεσία των Γ.Α.Κ. λειτουργούσε σε επίπεδο Διεύθυνσης και διαρθρωνόταν από 5 οργανικές μονάδες επιπέδου τμήματος και ένα γραφείο (άρθρο 10). Με τις διατάξεις του Κεφαλαίου Δ' οριζόνταν οι περιφερειακές υπηρεσίες των Γ.Α.Κ., η έδρα τους, οι αρμοδιότητές τους κ.λπ. Οι Περιφερειακές Υπηρεσίες διακρίνονταν σε αρχεία του Νομού με έδρα την πρωτεύουσα του νομού αποκαλούμενα «Γ.Α.Κ. Αρχεία Νομού» και σε Αρχεία με έδρα πόλη εκτός της πρωτεύουσας του Νομού με την ένδειξη «Γ.Α.Κ. – Τοπικό Αρχείο (όνομα πόλης)» (παράγραφος 1 του άρθρου 17). Των Υπηρεσιών των Γενικών Αρχείων του Κράτους προϊστάτο ο Προϊστάμενος της Κεντρικής Υπηρεσίας (Κ.Υ.) των Γενικών Αρχείων του Κράτους (Γ.Α.Κ.), ο οποίος έφερε τον τίτλο «Διευθυντής της Κ.Υ. των Γ.Α.Κ.» και είχε ως αρμοδιότητα τον συντονισμό των επί μέρους υπηρεσιακών μονάδων των Γ.Α.Κ. με σκοπό τον προγραμματισμό και το σχεδιασμό ενεργειών που αποβλέπουν στην κάλυψη των αναγκών του αρχειακού συστήματος της χώρας και τη βελτίωση της λειτουργικότητας και αποδοτικότητάς του (άρθρο 20 στοιχ. γ').

4. Στον ν. 4610/2019 «Συνέργειες Πανεπιστημίων... Γενικά Αρχεία του Κράτους και λοιπές διατάξεις» (Α'70) που προβλέπει το νέο θεσμικό πλαίσιο των Γ.Α.Κ. (άρθρα 160 έως και 201), ορίζονται, μεταξύ άλλων: α) ότι τα Γ.Α.Κ. αποτελούν αυτοτελή δημόσια υπηρεσία υπαγόμενη απευθείας στον Υπουργό Παιδείας και Θρησκευμάτων (άρθρο 169), β) ότι στα Γ.Α.Κ. λειτουργεί Κεντρική Υπηρεσία (Κ.Υ.) σε επίπεδο Γενικής Διεύθυνσης (Γ.Δ.), της οποίας προϊστάται ο Γενικός Διευθυντής (Γ.Δ.) των Γ.Α.Κ. και η οποία αποτελείται από επτά οργανικές μονάδες σε επίπεδο Διεύθυνσης (άρθρο 170¹), οι

¹ Άρθρο 170 ν. 4610/2019: Διάρθρωση της Κεντρικής Υπηρεσίας (Κ.Υ.) των Γ.Α.Κ. «1. Στα Γ.Α.Κ. λειτουργεί Κεντρική Υπηρεσία (Κ.Υ.) σε επίπεδο Γενικής Διεύθυνσης, της οποίας προϊστάται ο Γενικός Διευθυντής (Γ.Δ.) των Γ.Α.Κ. 2. Η Κ.Υ. είναι αρμόδια για την εποπτεία και τον συντονισμό των επιμέρους διευθύνσεων και τμημάτων σε κεντρικό και περιφερειακό επίπεδο και τη λήψη κάθε είδους μέτρου για την βελτίωση της αποτελεσματικότητας της

επιχειρησιακοί στόχοι των οποίων καθορίζονται εξαντλητικά στις διατάξεις των άρθρων 171 έως και 177. Ειδικότερα, στις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 174 καθορίζονται οι επιχειρησιακοί στόχοι της Διεύθυνσης Συντονισμού Περιφερειακών Υπηρεσιών (Π.Υ.) Γ.Α.Κ. και στην παράγραφο 2 του αυτού άρθρου προβλέπεται ότι η άνω Διεύθυνση αποτελείται από οργανικές μονάδες οι οποίες μετονομάζονται σε «Τμήμα Γ.Α.Κ....(περιοχή)», σε αντικατάσταση της ονομασίας «Γ.Α.Κ.-Τοπικό Αρχείο...(περιοχή)» που προβλέπονταν στο προϊσχύσαν δίκαιο (άρθρο 17 παρ.1 του ν. 1946/1991). Επισημαίνεται, ότι οι οργανικές αυτές μονάδες (Τμήματα Γ.Α.Κ.) είναι κατανεμημένες στις δεκατρείς Περιφέρειες της Επικράτειας, όπως αυτές προβλέπονται στο άρθρο 3 του ν. 3852/2010 (Α'87), όπως ισχύει, γ) ότι οι ακόλουθες τρεις Υπηρεσίες οργανώνονται σε επίπεδο Διεύθυνσης, υπαγόμενες στη Γενική Διεύθυνση των Γ.Α.Κ., αα) Η Διεύθυνση Γ.Α.Κ.- Ιστορικό Αρχείο Μακεδονίας (άρθρο 175), ββ) η Διεύθυνση Γ.Α.Κ.- Αρχαία Κέρκυρας (άρθρο 176) και γγ) η Διεύθυνση Γ.Α.Κ.- Ιστορικό Αρχείο Ηπείρου (άρθρο 177). Οι Διευθύνσεις αυτές μολονότι διοικητικά υπάγονται στη Γενική Διεύθυνση των Γ.Α.Κ., (παράγραφος 3 στοιχ. ε, στ και ζ του άρθρου 170 του ν. 4610/2019), ασκούν τις αρμοδιότητες που ορίζει ο νόμος εντός των ορίων των δήμων της Περιφερειακής Ενότητας Θεσσαλονίκης, Κέρκυρας και Ιωαννίνων, αντίστοιχα και δ) τέλος, στο άρθρο 178 ορίζεται ότι η Κ.Υ των Γ.Α.Κ. (Γενική Διεύθυνση) εκτός από την εποπτεία και τον συντονισμό των επιμέρους διευθύνσεων και τμημάτων σε κεντρικό και περιφερειακό επίπεδο (παράγραφος 2 του άρθρου 174), έχει και την χωρική αρμοδιότητα επί των αρχείων εντός των ορίων των Δήμων και των Περιφερειακών Ενοτήτων της Περιφέρειας Αττικής.

5. Περαιτέρω, στο άρθρο 65 του ν. 4270/2014 «*Αρχές δημοσιονομικής διαχείρισης διαχείρισης και εποπτείας (ενσωμάτωση της Οδηγίας 2011/85/ΕΕ) - δημόσιο λογιστικό και άλλες διατάξεις*» (Α'143) όπως αυτό ισχύει σήμερα, μετά την τροποποίηση του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 1 με το άρθρο

Λειτουργίας των υπηρεσιών. 3. Η Γενική Διεύθυνση των Γ.Α.Κ. αποτελείται από τις εξής οργανικές μονάδες: α) Διεύθυνση Πρόσκτησης και Επεξεργασίας Αρχείων β) Διεύθυνση Αρχαικής Έρευνας, Προβολής, Επικοινωνίας, Συντήρησης και Διατήρησης αρχείων. γ) Διεύθυνση Διοικητικών και Τεχνικών Υπηρεσιών. δ) Διεύθυνση Συντονισμού Περιφερειακών Υπηρεσιών (Π.Υ.) στην οποία υπάγονται τα επιμέρους τμήματα των Π.Υ. των Γ.Α.Κ. ε) Διεύθυνση Γ.Α.Κ. - Ιστορικό Αρχείο Μακεδονίας, στο οποίο υπάγεται το Τμήμα Αρχείου Χαρτογραφικής Κληρονομιάς (Α.Χ.Α.Κ.) σύμφωνα με το άρθρο 5 του ν. 4109/2013 (Α' 176) στ) Διεύθυνση Γ.Α.Κ. - Αρχαία Κέρκυρας στην οποία υπάγεται και το Αρχαιοφυλακείο Παξών, όπως μετονομάζεται εφεξής το «Γ.Α.Κ. - Τοπικό Αρχείο Παξών» με έδρα τους Παξούς. ζ) Διεύθυνση Γ.Α.Κ. - Ιστορικό Αρχείο Ηπείρου».

112 του ν. 4622/2019 (Α'133), ορίζονται τα εξής: «1. Διατάκτης κάθε Υπουργείου, ορίζεται ο Υπηρεσιακός Γραμματέας του οικείου Υπουργείου² στις περιπτώσεις που αυτός υπάρχει ή ο Υπουργός στις λοιπές περιπτώσεις ή το προβλεπόμενο από την κείμενη νομοθεσία ή τις οργανικές διατάξεις όργανο κάθε φορέα της Γενικής Κυβέρνησης ή οποιοδήποτε άλλο εξουσιοδοτημένο από αυτούς όργανο, που είναι υπεύθυνο για τη διαχείριση του προϋπολογισμού του φορέα του, αναλαμβάνει υποχρεώσεις σε βάρος των πιστώσεων του προϋπολογισμού αυτού και προσδιορίζει τις απαιτήσεις σε βάρος του. Κύριος διατάκτης είναι ο διατάκτης που αναλαμβάνει υποχρεώσεις σε βάρος των πιστώσεων, οι οποίες τίθενται στη διάθεσή του απευθείας από τον προϋπολογισμό του φορέα του, ακολουθώντας τη διαδικασία των άρθρων 66, 67 και 79. Δευτερεύων διατάκτης είναι ο διατάκτης που αναλαμβάνει υποχρεώσεις σε βάρος πιστώσεων, οι οποίες τίθενται στη διάθεσή του κατ' εντολή του κύριου διατάκτη με επιτροπικό ένταλμα. Ο ορισμός δευτερεύοντος διατάκτη διενεργείται με απόφαση του κύριου διατάκτη».

6. Σύμφωνα με τις παρ. 1 και 3 της Φ12/σχ. 351/1465/3.5.2017 απόφασης του Υπουργού Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων «Μεταβίβαση της αρμοδιότητας του κύριου διατάκτη των πιστώσεων του Προϋπολογισμού των Γενικών Αρχείων του Κράτους και ορισμός δευτερευόντων διατακτών και εκκαθαριστή αποδοχών του προσωπικού τους» (Β' 1619), που εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 65 του ν. 4270/2014, όπως ίσχυε τότε³ και η οποία διατηρήθηκε σε ισχύ με το άρθρο 23 περίπτωση Β' αριθ. 3 της 40023/Υ1/9.3.2018 απόφασης του Υπουργού, του Αναπληρωτή Υπουργού και του Υφυπουργού Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων (Β' 867/2018), ορίστηκε μεταξύ άλλων και ότι:

² Είναι ο Υπηρεσιακός Γραμματέας του άρθρου 36 του ν.4622/2019, για τον οποίο ισχύει ειδική διαδικασία επιλογής με προκήρυξη και ειδικά συνεστημένο προς τούτο όργανο επιλογής με συμμετοχή μελών του ΑΣΕΠ.

³ Η προϊσχύσασα διάταξη της παραγράφου 1 του άρθρου 65 του ν. 4270/2014 είχε ως εξής: «1. Διατάκτης είναι ο Υπουργός ή το προβλεπόμενο από την κείμενη νομοθεσία ή τις οργανικές διατάξεις όργανο κάθε φορέα Γενικής Κυβέρνησης ή οποιοδήποτε άλλο εξουσιοδοτημένο από αυτούς όργανο, που είναι υπεύθυνο για τη διαχείριση του προϋπολογισμού του φορέα του, αναλαμβάνει υποχρεώσεις σε βάρος των πιστώσεων του προϋπολογισμού αυτού και προσδιορίζει τις απαιτήσεις σε βάρος του. Κύριος διατάκτης είναι ο διατάκτης που αναλαμβάνει υποχρεώσεις σε βάρος των πιστώσεων, οι οποίες τίθενται στη διάθεσή του απευθείας από τον προϋπολογισμό του φορέα του, ακολουθώντας τη διαδικασία των άρθρων 66, 67 και 79. Δευτερεύων διατάκτης είναι ο διατάκτης που αναλαμβάνει υποχρεώσεις σε βάρος πιστώσεων, οι οποίες τίθενται στη διάθεσή του κατ' εντολή του κύριου διατάκτη με επιτροπικό ένταλμα. Ο ορισμός δευτερεύοντος διατάκτη διενεργείται με απόφαση του κύριου διατάκτη».

«...1. Μεταβιβάζουμε στον Προϊστάμενο της Διεύθυνσης της Κεντρικής Υπηρεσίας των Γενικών Αρχείων του Κράτους τις αρμοδιότητες του κύριου διατάκτη των πιστώσεων του Προϋπολογισμού της Κεντρικής Υπηρεσίας και των Περιφερειακών Υπηρεσιών των Γ.Α.Κ..

Σε περίπτωση έλλειψης, απουσίας ή κωλύματος του Προϊσταμένου της Διεύθυνσης της Κεντρικής Υπηρεσίας των Γ.Α.Κ., η παραπάνω εξουσιοδότηση ισχύει για τον νόμιμο αναπληρωτή του ...

3. Ορίζουμε τους Προϊσταμένους των Περιφερειακών Υπηρεσιών των Γενικών Αρχείων του Κράτους ως Δευτερεύοντες Διατάκτες, όσον αφορά στις πιστώσεις του Τακτικού Προϋπολογισμού του Ειδικού Φορέα 19-120, που μεταβιβάζονται με επιτροπικά εντάλματα για την κάλυψη των δαπανών λειτουργίας των ως άνω υπηρεσιών...».

Ερμηνεία και εφαρμογή διατάξεων

7. Από τις προπαρατιθέμενες διατάξεις, ερμηνευόμενες αυτοτελώς και σε συνδυασμό μεταξύ τους και σε σχέση με τον χρόνο και τον σκοπό που θεσπίστηκαν, συνάγονται τα ακόλουθα: Υπό τη νέα οργάνωση και διοικητική διάρθρωση των υπηρεσιών των Γ.Α.Κ. (άρθρα 169 έως και 178 του ν. 4610/2019) δεν προβλέπεται ρητά η διάκριση σε Κεντρική και σε Περιφερειακές Υπηρεσίες, όπως στο προϊσχύσαν καθεστώς, το γεγονός όμως αυτό δεν μπορεί να οδηγήσει στο συμπέρασμα ότι οι υπηρεσίες που ασκούν τις αρμοδιότητές τους στην περιφέρεια έχουν απωλέσει τον περιφερειακό τους χαρακτήρα εξαιτίας της υπαγωγής των υπηρεσιών αυτών (τμήματα Γ.Α.Κ. ..ονομασία νομού ή πόλης) στη Διεύθυνση Συντονισμού Περιφερειακών Υπηρεσιών (Π.Υ.) Γ.Α.Κ., η οποία με τη σειρά της υπάγεται στη Γενική Διεύθυνση της Κ.Υ. των Γ.Α.Κ.. Και τούτο διότι, είναι διαφορετικό ζήτημα η διοικητική υπαγωγή μιας Διεύθυνσης στη Γενική Διεύθυνση που λειτουργεί σε κεντρικό επίπεδο, από την χωρική αρμοδιότητα που ασκεί η συγκεκριμένη Διεύθυνση εντός των ορίων των δήμων μιας Περιφερειακής Ενότητας σε μία από τις δεκατρείς διοικητικές Περιφέρειες της χώρας. Το αυτό ισχύει και για τις τρεις (από τις συνολικά επτά) Διευθύνσεις, ήτοι τη Διεύθυνση Γ.Α.Κ.- Ιστορικό Αρχείο Μακεδονίας (άρθρο 175), τη Διεύθυνση Γ.Α.Κ.- Αρχαία Κέρκυρα (άρθρο 176) και τη Διεύθυνση Γ.Α.Κ.- Ιστορικό Αρχείο Ηπείρου (άρθρο 177), οι οποίες, μολονότι αποτελούν οργανικές μονάδες της Γενικής Διεύθυνσης στη Κ.Υ. των Γ.Α.Κ. (παράγραφος 3 στοιχ. ε', στ' και ζ' του άρθρου 170 του ν.

4610/2019), συνεχίζουν να λειτουργούν ως περιφερειακές διευθύνσεις, αφού από την επισκόπηση των αντίστοιχων διατάξεων (άρθρα 175-177) που καθορίζουν τους επιχειρησιακούς στόχους και περιγράφουν αναλυτικώς τις αρμοδιότητες μιας εκάστης των ανωτέρω Διευθύνσεων, σαφώς προκύπτει ότι ασκούν την αρμοδιότητά τους εντός των ορίων της οικείας Περιφέρειας (Μακεδονίας και Ηπείρου) ή της οικείας Περιφερειακής Ενότητας (Κέρκυρας). Κατ' ακολουθία των ανωτέρω, και δεδομένου ότι ο νεότερος νομοθέτης αποσκοπούσε, όπως προκύπτει από τα προβλεπόμενα στην οικεία αιτιολογική έκθεση, μεταξύ άλλων, και στον ορθολογισμό της διοικητικής δομής των Γ.Α.Κ. και την εναρμόνιση με τη διοικητική διαίρεση της χώρας σύμφωνα με το ν.3852/2010, όπως ισχύει, θα πρέπει να γίνει δεκτό ότι οι εξακολουθούν και σήμερα να αποτελούν περιφερειακές υπηρεσίες τόσο οι οργανικές μονάδες που λειτουργούν ανά Περιφέρεια, όπως αυτές και οι αντίστοιχες αρμοδιότητές τους προβλέπονται στις διατάξεις του άρθρου 174 του ν. 4610/2019, όσο και οι Διευθύνσεις Γ.Α.Κ. που αποτελούν οργανικές μονάδες της Γενικής Διεύθυνσης στη Κ.Υ. των Γ.Α.Κ. (παράγραφος 3 στοιχ. ε', στ' και ζ' του άρθρου 170 του ν. 4610/2019), οι αρμοδιότητες των οποίων προβλέπονται στις διατάξεις των άρθρων 175 έως και 177 του ν. 4610/2019. Επομένως, οι νυν προϊστάμενοι των οργανικών αυτών περιφερειακών μονάδων δύνανται, υπό την ιδιότητά τους αυτή, να ορίζονται ως δευτερεύοντες διατάκτες από τον κύριο διατάκτη.

8. Για τον ορισμό του κύριου διατάκτη ισχύουν τα εξής: Κύριος διατάκτης ορίστηκε με την προαναφερόμενη (ανωτ. υπό 6) Φ12/σχ. 351/1465/3.5.2017 απόφαση του Υπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων ο τότε προϊστάμενος της Κ.Υ. των Γ.Α.Κ. που είχε βαθμό του Διευθυντή. Η υπουργική αυτή απόφαση δεν έχει απωλέσει την ισχύ της ούτε κατά το μέρος που με αυτήν μεταβιβάστηκαν από τον Υπουργό στον (τότε) Προϊστάμενο της Διεύθυνσης της Κ.Υ. των Γ.Α.Κ. οι αρμοδιότητες του κύριου διατάκτη των πιστώσεων του Προϋπολογισμού της Κεντρικής Υπηρεσίας και των Περιφερειακών Υπηρεσιών των Γ.Α.Κ. και ορίστηκε ο νόμιμος αναπληρωτής του σε περίπτωση ελλείψεως, απουσίας ή κωλύματος, ούτε κατά το μέρος που με την ίδια ως άνω υπουργική απόφαση ορίστηκαν οι Προϊστάμενοι των Περιφερειακών Υπηρεσιών των Γ.Α.Κ., δευτερεύοντες διατάκτες. Ειδικότερα, σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 199 (μεταβατικές διατάξεις) του ν. 4610/2019: «Από την έναρξη ισχύος του παρόντος, λήγει αυτοδικαίως η

θητεία του υπηρετούντος Διευθυντή της Κ.Υ. των Γ.Α.Κ. Ο επιλεγείς με την ολοκλήρωση της διαδικασίας του άρθρου 20 του ν. 1946/1991 (Α' 69) Διευθυντής, ασκεί τις αρμοδιότητες του άρθρου 189 του παρόντος». Εξάλλου, από την έναρξη ισχύος του ν. 4610/2019 (7.5.2019) έληξε αυτοδικαίως η θητεία του (τότε) υπηρετούντος Διευθυντή της Κ.Υ. των Γ.Α.Κ. Η μεταβιβασθείσα, όμως, αρμοδιότητα του κυρίου διατάκτη των πιστώσεων του Προϋπολογισμού της Κεντρικής Υπηρεσίας και των Περιφερειακών Υπηρεσιών των Γ.Α.Κ., νομίμως δύναται να ασκείται (από την ανωτέρω ημεροχρονολογία - 7.5.2019 - και μέχρις ότου τυχόν εκδοθεί νέα υπουργική απόφαση περί ορισμού άλλου κυρίου διατάκτη) από τον νόμιμο αναπληρωτή του. Και τούτο διότι στην προαναφερόμενη Φ12/σχ. 351/1465/3.5.2017 ΥΑ, ρητά προβλέπεται ότι αναπληρώνεται ο κύριος διατάκτης από τον νόμιμο αναπληρωτή του, μεταξύ άλλων, και σε περίπτωση ελλείψεως του κυρίου διατάκτη, όπως είναι στην προκείμενη περίπτωση η αυτοδίκαιη εκ του νόμου λήξη (από 7.5.2019) της θητείας του ορισθέντος Διευθυντή της Κ.Υ. των Γ.Α.Κ. ως κυρίου διατάκτη. Διευκρινίζεται ότι, ο Υπουργός Παιδείας και Θρησκευμάτων διατηρεί την – εκ του νόμου - ιδιότητα του κυρίου διατάκτη και συνακόλουθα μπορεί οποτεδήποτε, αν το κρίνει σκόπιμο και υπό την ιδιότητά του αυτή, να ορίσει άλλο πρόσωπο ως κύριο διατάκτη.

9. Όσον αφορά τον ορισμό των προϊσταμένων των περιφερειακών υπηρεσιών των Γ.Α.Κ., ως δευτερευόντων διατακτών που έγινε με την προαναφερόμενη Φ12/σχ. 351/1465/3.5.2017 ΥΑ ισχύουν τα εξής: Επειδή η εξουσιοδοτική διάταξη του τελευταίου εδαφίου της παραγράφου 1 του άρθρου 65 του ν. 4270/2014 ως προς τον ορισμό των δευτερευόντων διατακτών δεν έχει αλλάξει, αυτοί εξακολουθούν να ορίζονται από τον κύριο διατάκτη, όποιος κι' αν είναι αυτός. Στην προκείμενη περίπτωση ορθώς και νομίμως ο Υπουργός Παιδείας και Θρησκευμάτων όρισε τους δευτερεύοντες διατάκτες, αφού ήταν εκ του νόμου κύριος διατάκτης κατά το χρόνο έκδοσης της ως άνω απόφασης (3.5.2017), Δεδομένου δε ότι ο ορισμός των δευτερευόντων διατακτών έγινε κατά τρόπο γενικό, οι προϊστάμενοι όλων των περιφερειακών υπηρεσιών των Γ.Α.Κ., κατά τα αναφερόμενα στην ανωτέρω σκέψη 7, μπορούν απρόσκοπτα να συνεχίσουν να ασκούν τα καθήκοντα του δευτερεύοντος διατάκτη, αφού η υπουργική απόφαση διορισμού τους είναι νόμιμη και εξακολουθεί να βρίσκεται σε ισχύ. Αν και κατά τη γνώμη της Νομικής Συμβούλου του Κράτους Κυριακής Παρασκευοπούλου, ο διατάκτης σύμφωνα με το άρθρο 65 του

ν.4270/2014, θα πρέπει να επαναλάβει την πράξη ορισμού δευτερευόντων διατακτών, διότι με το νέο νόμο (4610/2019) η αναδιοργάνωση των Γ.Α.Κ. δεν επιτρέπει την εφαρμογή της προαναφερομένης υπουργικής απόφασης, της οποίας, ναί μεν η διατύπωση ως προς τους δευτερεύοντες διατάκτες είναι γενική, ήτοι « *δευτερεύοντες διατάκτες είναι οι διευθυντές των Περιφερειακών Υπηρεσιών*», πλην όμως η διάκριση σε κεντρική και περιφερειακές υπηρεσίες δεν έχει διατηρηθεί με τον νέο νόμο. Υπενθυμίζεται ότι ο προηγούμενος νόμος 1946/1991, στο άρθρο 8 παρ.3 όριζε, ρητώς, την οργάνωση των Γ.Α.Κ. σε κεντρική υπηρεσία και περιφερειακές υπηρεσίες. Η αναζήτηση «ομοιοτήτων» στην οργάνωση των υπηρεσιών που δεν στηρίζονται σε τυπική κατά τον νόμο διάκριση, καθιστά επισφαλή την δράση της διοίκησης, ειδικά σε τομείς όπως είναι το δημόσιο λογιστικό σε συνδυασμό και υπό το φως του ελέγχου που ασκείται από το Ελεγκτικό Συνέδριο.

Απαντήσεις:

10. Σύμφωνα με τα προεκτεθέντα, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Τμήμα Γ') γνωμοδοτεί ως εξής:

Στο πρώτο ερώτημα: Εξακολουθούν και σήμερα να αποτελούν περιφερειακές υπηρεσίες τόσο οι οργανικές μονάδες που λειτουργούν ανά Περιφέρεια, όπως αυτές και οι αντίστοιχες αρμοδιότητές τους προβλέπονται στις διατάξεις του άρθρου 174 του ν. 4610/2019, όσο και οι Διευθύνσεις Γ.Α.Κ. που αποτελούν οργανικές μονάδες της Γενικής Διεύθυνσης στη Κ.Υ. των Γ.Α.Κ. (παράγραφος 3 στοιχ. ε', στ' και ζ' του άρθρου 170 του ν. 4610/2019), οι αρμοδιότητες των οποίων προβλέπονται στις διατάξεις των άρθρων 175 έως και 177 του ν. 4610/2019. Κατ' ακολουθία των ανωτέρω, οι προϊστάμενοι των οργανικών αυτών περιφερειακών μονάδων μπορούν υπό την ιδιότητά τους αυτή, να ορίζονται ως δευτερεύοντες διατάκτες (κατά πλειοψηφία)..

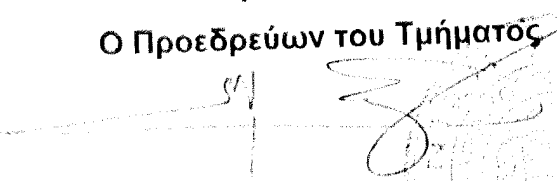
Στο δεύτερο ερώτημα: Η Φ12/σχ. 351/1465/3.5.2017 απόφαση του Υπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων δεν έχει απωλέσει την ισχύ της: α) ούτε κατά το μέρος που με αυτήν μεταβιβάστηκαν από τον Υπουργό Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων στον (τότε) Προϊστάμενο της Διεύθυνσης της Κ.Υ. των Γ.Α.Κ. οι αρμοδιότητες του κύριου διατάκτη των πιστώσεων του Προϋπολογισμού της Κεντρικής Υπηρεσίας και των Περιφερειακών Υπηρεσιών των Γ.Α.Κ. οι οποίες νομίμως δύνανται να ασκούνται μετά τη λήξη της θητείας του κυρίου διατάκτη (7.5.2019) από τον νόμιμο αναπληρωτή του,

αφού προβλέπεται η αναπλήρωση αυτού σε περίπτωση έλλειψης (ομόφωνα) και β) ούτε κατά το μέρος που με την ίδια ως άνω υπουργική απόφαση ορίστηκαν οι Προϊστάμενοι των Περιφερειακών Υπηρεσιών των Γ.Α.Κ. ως δευτερεύοντες διατάκτες (κατά πλειοψηφία).

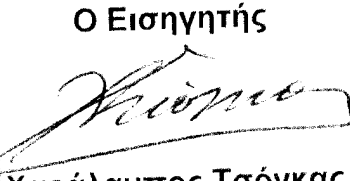
ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Αθήνα, 6-12-2019

Ο Προεδρεύων του Τμήματος

Σπυρίδων Α. Παπαγιαννόπουλος
Αντιπρόεδρος του ΝΣΚ

Ο Εισηγητής

Χαράλαμπος Τσόγκας
Πάρεδρος ΝΣΚ